

**ŞEHİR VE KASABALARDA MAHALLE MUHTAR VE İHTİYAR
HEYETLERİ TEŞKİLİNE DAİR KANUN ⁽¹⁾**

Kanun No :4541
R.G. Yayım Sayısı :5682

Kabul Tarihi :10.04.1944
R.G. Yayım Tarihi :15.04.1944

Bu Kanun ile ilgili tüzük için, "Tüzükler Külliyesi" nin kanunlara
göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.

Madde 1 – Şehir ve kasabalarda kurulu bulunan ve Belediye Kanununun 8 inci maddesine göre kurulacak olan mahallelerde bir muhtar ve muhtarın başkanlığında bir ihtiyar heyeti bulunur.

Yapılacak işler bakımından bir kaç mahallenin bir muhtar ve ihtiyar heyetine bağlanması veya bir mahallede birden fazla muhtar ve ihtiyar heyeti bulunması belediye meclisinin kararına ve o mahallenin en büyük mülkiye memurunun tasdikına bağlıdır.

Madde 2 – Mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti, bir muhtar ile dört azadan teşekkül eder. Heyetin dört yedek azası vardır.

Madde 3 – Mahalle muhtar ve ihtiyar heyetinin göreceği işler şunlardır:

1 - Nüfus Kanunu hükümlerine göre:

- A) Kendilerini nüfus sicillerine kaydettirmemiş olanlara,
  - B) Hüviyet cüzdanlarını kaybedenlere,
  - C) Doğum vakalarını nüfus idarelerine bildirmekle mükellef olanlara,
  - D) Ölüm vakaları için nüfus dairelerine,
  - E) Yer değiştirmelerinin kütüklere kaydı için alakadarlara,
  - F) Sanat, sıfat, mezhep ve eşkal gibi hususların nüfus sicillerine kaydı için talep edenlere,
- ilmuhaber vermek;

2 - 1111 numaralı Askerlik Kanunu hükümlerine tevfikan :

A) Askerlik yoklama memurları tarafından istenilen malümatı vermek,

B) Askerlik şubelerine davet pusulalarını imza mukabilinde alarak sahiplerine tebliğ etmek ve davetlilerle beraber muayyen günde askerlik meclisine gitmek ve davete icabet etmemiş olanlar hakkında malümat vermek,

---

(1) Bu kanunun, 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanunu'na aykırı kùmleri mezkùr Kanunun 7. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

C) Alakadarlara bildirilmek üzere gönderilen askere sevk cetvellerini, hazır olan sahiplerine tebliğ ederek kendilerini ve hazır bulunmayanlar hakkında icabeden meşruhatı kaydederek, cetveli o mahallin zabıta amirine teslim etmekle beraber kendisi de toplama yerinde hazır bulunarak istenilecek malûmatı vermek,

D) Askere sevk tarihinden itibaren akibeti meçhul kalanlar hakkında şahadetname vermek,

E) Askerlik çağında olanlardan 15 günden fazla bir müddetle şubesinin bulunduğu mevkiden harice çıkmak isteyenlerin verecekleri haberi kaydetmek ve şubelerine bildirmek;

3 - 1525 numaralı Şose ve Köprüler Kanunu hükümlerine göre:

A) Yol vergisi ile mükellef olanlar için hususi muhasebelerden verilecek cetvelleri doldurmak,

B) Mükellefiyetlerini bedenen ifa edecek olanların vesikalarını muayene ile bu mükellefiyeti ifadan kaçınmış olanların cetvellerini hususi muhasebeye vermek;

4 - 1086 numaralı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre:

A) Sulh hakimleri nezdinde görülecek davalara ait vekaletname imzalarını tasdik etmek,

B) İmza vazına muktedir olmıyan veya yazı bilmiyen şahsın kullanacağı mührü veya el ile yapacağı işareti tasdik etmek,

C) Adli müzaheret talebinde bulunanların mahkemeye ibraz edecekleri şahadetnameleri tanzim etmek;

5 - 1412 numaralı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümlerine göre:

A) Bir davayı temyiz talebinde bulunacakların yatırmak mecburiyetinde oldukları depo şartından müstesna tutulabilmesi için fakir olduklarına dair ilmühaber vermek,

B) Zabıtaca yapılacak bina aramalarında hazır bulunmak;

6 - Hayvan sirkatinin men'i hakkındaki kanun hükümlerine göre:

A) Hayvanını satmak isteyenlere ilmühaber vermek,

B) Tazmin ettirilmesi lazımgelen çalınmış hayvan bedelini, mahalle halkına taksim etmek,

C) Hayvan hırsızları ve yatakları hakkında zabıt tanzim etmek;

7 - 797 numaralı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu hükümlerine göre: mahallede her geçen ay içindeki ölüm vakalarını ertesi ayın on beşine kadar varidat dairelerine yazı ile bildirmek;

8 - Tahsili Emval Kanunu mucibince yapılacak hacizlerde hazır bulunmak ve borçlarını tediye temerrüt edenlerin mali iktidarları olup olmadığına dair ilmühaber vermek;

9 - 393 numaralı muzur hayvanların itlafı hakkındaki kanun hükmüne göre: Hayvanların öldürülmesi için kullanılacak silah ve saireyi mücadele mevsiminde mücadele heyetinden makbuz mukabilinde alarak tevzi etmek ve mevsim hitamında silahları ve kullanılmamış maddeleri toplıyarak heyete teslim etmek;

10 - 1580 numaralı Belediye Kanunu hükümlerine göre: İntihap encümeni teşkili için, belediyeler tarafından istenilecek kimseleri seçmek;

11 - Tedrisatı iptidaiye kararnameşi hükümlerine göre: Her yıl okul açılmadan on beş gün evvel semtin bağlı bulunduğu ilk okulun baş öğretmeni ile birlikte mahalle hududu içinde oturan ve mecburi Öğrenim yaşında olan çocukların bir cetvelini tanzim ederek mühürlemek ve bu cetvelde adları yazılı çocuklardan okula devama

mecbur olanları bu müddet içinde velilerine bildirmek ve devamsızlıkla ilgili her türlü tebliğ ve takiplere tavassut etmek;

12 - 2613 numaralı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunu ile 2644 numaralı Tapu Kanunu hükümlerine göre: Ferağ ve intikal ve kayıt işlerine ait ilmühaber ve vesikalar vermek ve meskenlere girerken hazır bulunmak;

13 - Mahalleye girdiğini haber aldığı hüviyeti meçhul ve şüpheli şahıslar hakkında zabıtaya haber vermek;

14 - İnsan ve hayvanlara arız olan salgın ve bulaşıcı hastalıkların ve nebatata hasar veren haşerelerin zuhurunu haber aldığı gün Hükümete bildirmek;

15 - Yardıma muhtaç olanlara fakirlik ihtiyaç ilmühaberleri vermek;

16 - Mahallede sakin olanlar hakkında resmi müesseselerce istenilen hüsnühal varakalarını tanzim ve ikametgah senedi tasdik etmek;

17 - İcra Vekilleri Heyetince, halkın ihtiyaçlarını karşılamak ve amme hizmetlerini kolaylaştırmak üzere karar altına, alınacak işlerden o mahalleye taallük eden kısımları tatbik etmek.

Madde 4 – I) Yukarıki maddede yazılı vazifelerden muhtarın yalnız olarak göreceği kısımlar şunlardır.

1 numaralı bendin B, E, F ve 2 nci bendin E harfiyle 7 ve 13 ve 14 üncü bentlerde yazılı işler.

II) Bu vazifelerden ihtiyar heyetinin çoğunluğu ile görülecek kısımlar şunlardır:

1 numaralı bendin A ve 2 nci bendin A, B, C, D harflerinde ve 3 üncü bentte ve 4 üncü bendin A, B, C harflerinde ve 5 inci bendin A harfinde ve 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15 ve 16 ncı bentlerde yazılı işler.

III) Bu vazifelerden muhtarların iki şahit huzuru ile göreceği kısımlar şunlardır:

1 numaralı bendin C, D harflerinde yazılı işler,

IV) Bu vazifelerden yalnız iki azanın göreceği kısım şudur:

5 numaralı bendin B harfinde yazılı iş.

Madde 5 – (Mülga: 18/1/1984 - 2972/37 md.)

Madde 6 – (Mülga: 7/7/1950 - 5671/2 md.)

Madde 7 – (Mülga: 18/7/1963 - 287/3 md.)

Madde 8 – (Mülga: 18/1/1984 - 2972/37 md.)

Madde 9 – (Mülga: 18/7/1963 - 287/3 md.)

Madde 10 – Ana, baba, büyük ana, büyük baba, evlat, kardeş ve bu derecedeki sıhri hısımlar mahalle muhtar ve ihtiyar heyetinde birleşemezler.

Madde 11 – 16 – (Mülga: 7/7/1950 - 5671/2 md.)

Madde 17 – (Mülga: 17/5/1947 - 5046/12 md.)

Madde 18 – Mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri vazifelerini ifada ihmal ve terahi gösterdikleri takdirde vali veya kaymakamlar kendilerine yazılı ihtarda bulunurlar. Bu ihtara rağmen temerrüt edenlerin işten eli çektirilir ve idare heyeti kararıyla vazifelerine nihayet verilir.

Madde 19 – (Mülga: 18/1/1984 - 2972/37 md.)

Madde 20 – Mahalle muhtarları ve ihtiyar heyetleri tarafından görülecek hizmetlere karşılık olarak iş sahiplerinden harç alınır ve alınan harç miktarı, evrak ve vesikalar üzerinde gösterilir.

Hangi işlerden ne miktar harç alınacağı her mali sene iptidasında vilayet idare heyetlerince kararlaştırılır.

(Değişik: 29/8/1977 - 2108/8 md.) Yoksullukları mahalle muhtarı tarafından kabul edilenlerden ve üçüncü maddenin ikinci bendinde yazılı işlerden harç alınmaz.

Madde 21 – Harçlar münhasıran muhtarlara aittir.

Muhtarlık işlerinin tedviri için lüzumlu kira, ısıtma, aydınlatma, hademe ücreti gibi masraflar bu harçlardan ödenir.

Madde 22 – Mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerine, vazifelerini ifa hususunda, mahalle bekçileri yardım etmekle mükelleftirler.

Madde 23 – Bu kanunun tatbik şekilleri hakkında bir nizamname yapılır.

Madde 24 – Şehir ve kasabalarda muhtarlığın ilgasına dair 2295 numaralı kanun ve Memurin Kanununun 47 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair 960 numaralı kanun ile 1111 numaralı Askerlik ve 2613 numaralı Kadastro ve Tapu Tahriri ve 2644 numaralı Tapu Kanunlarının bu kanunda yazılı muhtarlığa ait vazifeler hakkındaki hükümleri kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 – (4541 sayılı Kanunun numarasız Muvakkat maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

İlk muhtar ve ihtiyar heyeti seçimlerine bu kanunun neşrini mütaakıp bir ay içinde başlanılır.

Madde 25 – Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 26 – Bu kanunun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

4541 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN**YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ****GÖSTERİR LİSTE****Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın****Yürürlükten Kaldırılan**

Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi	Sayısı	Maddesi
10/4/1944 tarih ve 4541 sayılı Kanununun: 17. maddesi	7/5/1947	5046	12
6, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16. maddeleri	7/7/1950	5671	2
7 ve 9. maddeleri ile bu kanuna ek 5046, 5671, 6010, 6834 ve 7164 sayılı kanunlar	18/7/1963	287	3

4541 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN**YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
5046	–	14/5/1947
5671	–	12/7/1950
6010	–	19/1/1953
6170	–	24/7/1953
6834	–	10/9/1956
7164	–	15/11/1958
7365	–	29/7/1959
287	–	26/7/1963
1252	–	22/4/1970
2108	–	10/9/1977
2972	–	18/1/1984